

Programma Stroomlijn IJssel

Onderwerp	Artikel Stroomlijn IJssel KIVI
Datum	17 december 2015
Status / versie	Concept
Opgesteld	Tekelenburg, Xander

Programma Stroomlijn: Werken aan veilige en natuurlijke uiterwaarden

Langs de IJssel opereert Tauw, als penvoerder, samen met groenaannemersbedrijf Bruins & Kwast en rentmeesterkantoor Eelerwoude. Deze combinatie heeft de naam Courant gekregen. We werken langs de IJssel aan het Programma Stroomlijn van Rijkswaterstaat. Dit programma moet zorgen voor een betere doorstroming bij hoog water op de grote rivieren in Nederland, door overtollige begroeiing in de uiterwaarden te verwijderen.

Rijkswaterstaat werkt doorlopend aan de veiligheid van de bewoners in het rivierengebied. Niet alleen met het Programma Stroomlijn, dat al loopt vanaf 2011, maar ook met de grote programma's als Ruimte voor de Rivier en Maaswerken. Door smeltwater en toenemende neerslag krijgen de Nederlandse rivieren en uiterwaarden vaker te maken met hoogwater. In de uiterwaarden kunnen begroeiing en ophopend vuil in struiken de doorstroming van water belemmeren. Dit veroorzaakt een nog hoger waterpeil en vergroot het risico op overstromingen. Samen met eigenaren en beheerders van de uiterwaarden pakt Rijkswaterstaat daarom waar nodig deze begroeiing aan. De combinatie Courant verwijdert voor Rijkswaterstaat de begroeiing in een deel van de uiterwaarden langs de IJssel. Dit gebeurt alleen op plekken waar het water bij hoogwater het hardste stroomt (de 'stroombaan'). Zo kan het vele rivierwater ook via de uiterwaarden ongehinderd naar zee stromen.

Zorgvuldig onderzoek, ontwerp en uitvoering

Door goed te onderzoeken hoe het water bij hoogwater door de uiterwaarden stroomt, heeft Rijkswaterstaat bepaald voor elke uiterwaard welke ingreep in de begroeiing het grootste effect heeft op de waterstand. Courant voert verschillende soorten ingrepen uit.

Als eerste maakt Courant op basis van gesprekken met eigenaren en beheerders, ecologisch en cultuurhistorisch onderzoek en een intensieve afstemming met de omgeving een voorlopig ontwerp. Dit ontwerp bevat de beschrijving van het terrein en waar bomen of struiken verwijderd moeten worden en welk onderhoud na de verwijdering van de begroeiing nodig is. Elk ontwerp is maatwerk, waarbij rekening wordt gehouden met de volgende aspecten:

- beschermde dier- en plantensoorten, zoals de bever, kwartelkoning en zachthoutoobos
- waardevolle heggen en monumentale bomen blijven behouden
- bestaande vergunningen

Het voorlopige ontwerp wordt via inloopavonden en persoonlijke gesprekken besproken met de eigenaar van de grond en de bewoners in de omgeving. Uiteindelijk wordt het ontwerp definitief gemaakt waarbij benodigde vergunningen aangevraagd worden bij gemeenten, waterschappen en Rijksoverheid. Het definitieve ontwerp en de vergunningen worden zes weken ter inzage gelegd. In deze periode kunnen zienswijzen worden ingediend. Als het definitieve ontwerp en de vergunningen onherroepelijk zijn geworden, start de uitvoering van de werkzaamheden.

Werkzaamheden

Het verwijderen van bomen en struiken vindt gefaseerd plaats tussen februari en december 2016. Hierbij wordt rekening gehouden met het broedseizoen. Werkzaamheden die worden uitgevoerd zijn het verwijderen en afvoeren van begroeiing, takhout versnipperen en stobben frezen. Het verwijderen, versnipperen en afvoeren van de begroeiing wordt zoveel mogelijk binnen de perceelgrenzen uitgevoerd zodat overlast tot een minimum beperkt blijft.

Samenwerking

Rijkswaterstaat hecht grote waarde aan een goede samenwerking met de omgeving. Daarom heeft Tauw, als leidinggevende aan het project, een ervaren omgevingsmanager bij het team gezet. Meer dan 200 belanghebbenden en 300 rechthebbenden zijn geïnformeerd en worden nauw betrokken bij het programma Stroomlijn. Hiervoor worden onder andere excursies en inloopavonden georganiseerd en persoonlijke gesprekken gevoerd om tot een afstemming met de omgeving te komen. Betrokken bedrijven:

- Eelerwoude zet rentmeesters in voor het bezoeken en afsluiten van overeenkomsten met de betrokkenen en landeigenaren. Bovendien voeren zij de areaalanalyses uit.
- Nadat een ontwerp is gemaakt regelt Tauw de vergunningenprocedure voor ongeveer 300 ontwerpen.
- Vervolgens kan Bruins & Kwast de volledige uitvoering voor hun rekening nemen.

Door deze samenwerking worden gebiedskennis, expertise en capaciteit gecombineerd om tot afgewogen ontwerpen te komen waarbij afstemming plaats vindt tussen voorbereidings-, vergunningen- en uitvoeringsfases.